

ВИЯВЛЕННЯ ТА ФІКСАЦІЯ СЛІДІВ РУК

Курсант 304 навчальної групи Нагорна І.О.

Науковий керівник: старший викладач кафедри криміналістики та судової медицини НАВС, к.ю.н. Вакулик О.О.

Трасологія - це галузь криміналістичної техніки, яка вивчає матеріально-фіксовані сліди. У криміналістиці сліди, що залишаються після вчинення злочину, вивчаються з метою швидшого його розкриття, виявлення злочинців, встановлення істини.

Шкірні візерунки на пальцях і долонях рук належать до перших об'єктів, про які навіть первісні люди мали певні відомості. Серед малюнків печерної людини є й такі, що зображують відбитки руки людини. Так, у 1832 р. під час розкопок курганів на Гавр Інісе, маленькому острові в Морбіганській затоці (Франція), було виявлено підземний коридор завдовжки 13 м з двома рядами кам'яних стовпів, на 23х з них були знайдені малюнки у вигляді повної колекції папілярних ліній рук людини.

Дактилоскопія - розділ трасології, що вивчає властивості й будову капілярних візерунків з метою використання їх відбитків для ототожнення особи і розкриття злочинів.

У криміналістиці важливе значення приділяється слідам рук, оскільки:

- контактування руки з яким-небудь об'єктом відбувається переважно долонною поверхнею кисті;

- на пальцях і долонях рук є потожирові виділення, які залишають сліди нашарування;

- шкіра руки має специфічні властивості.

Шкіра на долонній поверхні рук людини складається з двох основних шарів: верхнього шару - епідермісу та нижнього, що розташований під епідермісом, - дерми. Дерма має будову у вигляді сосочків, розміщених рядами, кожен з яких займає певне

місце протягом усього життя людини. Епідерміс копіює рельєф сосочків і утворює капілярні лінії - лінійні пагорби, розділені борозенками. капілярні лінії становлять основу рельєфу шкіри долонної поверхні руки і підошви стопи. У дорослої людини ширина папілярної лінії сягає 0,4-0,6 мм, а висота - 0-Д-0,4 мм.

На місці події зустрічаються такі види слідів пальців рук, як об'ємні (утворюються на пластичних речовинах) та поверхневі (видимі, слабковидимі та невидимі; відшарування і нашарування). Поверхневі сліди рук можуть бути безбарвними або забарвленими. Механізм утворення слідів та їхній вид обумовлюють техніку їх виявлення.

Способи виявлення слідів рук. При пошуках слідів рук на місці події необхідно уявляти, до яких предметів міг торкатися злочинець. Виявлення об'ємних і забарвлених слідів не викликає значних труднощів. Поверхневі сліди рук виявляють:

- оглядом у косопадаючих променях;

- оглядом в проникаючому світлі (якщо об'єкт огляду прозорий);

- обробкою поверхні дактилоскопічними порошками;

- скурюванням парами йоду;

- використанням хімічних реактивів (розчинів азотнокислого срібла, нінгідрину та алоксану).

Об'ємні сліди виявляють візуальним оглядом.

Фізичні способи виявлення слідів рук засновані на здатності потожирового сліду утримувати частки іншої речовини (порошка). Існує загальне правило про те, що слідчий або спеціаліст повинні уникати застосування порошоків з метою виявлення слідів на місці події: краще не використовувати ніяких порошоків, а вилучати предмети цілими разом з виявленими слідами. Якщо немає іншої можливості у виявленні та вилученні слідів рук, то виникає необхідність у їхньому копіюванні або застосуванні дактилоскопічних порошоків.

Способи фіксації слідів рук:

- основний спосіб - опис у протоколі;

фотографування;
копіювання слідів.

Після виявлення слідів рук їх необхідно сфотографувати, а потім описати у протоколі слідчого огляду. В протоколі зазначається: на якому предметі виявлено сліди та їх місцезнаходження; розташування слідів на об'єкті; характер і стан поверхні об'єкта; вид сліду; розміри кожного сліду; які способи виявлення і фіксації використовувалися; яким чином упаковані об'єкти зі слідами.

Копіювання потожирових слідів, забарвлених дактилоскопічними порошками, здійснюється на спеціальну слідокопіювальну плівку (темну або світлу). Для копіювання об'ємних слідів рук використовують полімерні матеріали: силіконові пасти "К", "У-4", "СКТН-1", "Сиеласт".

Отже, при розкритті і розслідуванні злочинів сліди рук є важливим доказовим елементом, оскільки виявляються і використовуються частіше, ніж інші сліди. Це розуміється тим, що при здійсненні багатьох злочинів неможливо уникнути дотику до різних предметів. Крім того, у силу специфічних властивостей сліди рук легко залишаються на місці події і звичайно без особливих складностей можуть бути виявлені і вилучені. Їхнє криміналістичне значення визначається ще і тим, що вони містять ознаки, по яких може бути безпосередньо ідентифікована конкретна людина, яка їх залишила.